

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **L.**, nar.X., bytom Š., R., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni** v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. januára 2010, č.k. 23Sd/62/2009-69, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 13. januára 2010, č.k. 23Sd/62/2009-69 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 13. januára 2010, č.k. 23Sd/62/2009-69, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutia odporkyne z 18. novembra 2008 číslo X. a z 11. júna 2009 číslo X. a zmenové rozhodnutia zo 16. novembra 2009 číslo X. a z 20. novembra 2009 číslo X., ktorými podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 263 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení navrhovateľovi znížila invalidný dôchodok od 10. januára 2009 na sumu 6 691 Sk mesačne. Krajský súd zistil, že navrhovateľovi bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok od 30. novembra 2001 rozhodnutím z 29. novembra 2001 číslo X. z priemerných mesačných zárobkov za roky 1986, 1987, 1988, 1989 a 2000. V rokoch 1999, 1998, 1997,

1996, 1995, 1994, 1993 a 1992 nemal navrhovateľ žiadne zárobky a bol evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný, rozhodné obdobie rokov pre výpočet priemerného mesačného zárobku bolo posunuté. Obdobie jeho pôsobenia ako samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. októbra 1989 do 1. októbra 1992 nebolo zhodnotené, pretože navrhovateľ nemal za toto obdobie zaplatené poistné. Dodatočným zaplatením poistného (2. októbra 2008) sa zmenilo rozhodné obdobie rokov so zárobkami podľa § 12 ods. 5 zákona o sociálnom poistení. Bol vypočítaný priemerný mesačný zárobok na určenie sumy čiastočného invalidného dôchodku z rokov 2000, 1989, 1990, 1991 a 1992, rozhodné obdobie bolo posunuté iba do r. 1989 z dôvodu, že v rokoch 1990, 1991 a 1992 bol zhodnotený zárobok a tieto roky už boli zahrnuté do rozhodného obdobia pre určenie priemerného mesačného zárobku. Keď navrhovateľ zaplatil dlžné poistné za obdobie 1. októbra 1989 do 1. októbra 1992, zapríčinilo to zmenu rozhodného obdobia 10 po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok. Predchádzajúce obdobie rokov, z ktorých boli pre výpočet čiastočného invalidného dôchodku brané do úvahy priemerné mesačné zárobky (za roky 1986, 1987, 1988, 1989 a 2000) s posunom obdobia rokov do roku 1986 bol nezákonný aj keď bol výhodnejší, a preto sa nemohol tento výpočet použiť. Z toho dôvodu sa výška dôchodku zmenila, priemerný osobný mzdový bod sa určil podľa § 79 ods. 2 zákona o sociálnom poistení z 5 kalendárnych rokov, z ktorých sa vypočítal priemerný mesačný zárobok (1989, 2000, 1992, 1991, 1990). Po zákonom zvyšovaní sumy invalidného dôchodku sa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a Opatrenia Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 136/2008 Z.z. upravil dôchodok na 6 691 Sk mesačne. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia odporkyne sú vecne správne. Náhrada trov konania odporkyňi nebola priznaná s odôvodnením, že o ich náhradu nepožiadala.

Proti rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote podal navrhovateľ odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutia vydané odporkyňou. Namietal, že po zaplatení nedoplatku poistného za príjem, ktorý získal ako samostatne zárobkovo činná osoba ho odporkyňa dostala do omylu, keď jeho ústny prejav o budúcej vôli prepočítať výšku invalidného dôchodku premenila do písomnej podoby a zmenila v jeho neprospech sumu invalidného dôchodku. Ďalej namietal, že dlžné poistné zaplatil za obdobie, ktoré právo na poistné sa prekludovalo.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c OSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom súdneho konania na základe podania opravného prostriedku je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne, ktorá navrhovateľovi rozhodnutím z 18. novembra 2008 číslo X. znížila invalidný dôchodok na 6 691 Sk mesačne s účinnosťou od 10. januára 2009. V tomto konaní preto súd nemohol posudzovať neoprávnenosť dodatočného zaplatenia nedoplatku poistného 2. októbra 2008 za obdobie dôchodkového poistenia od 1. októbra 1989 do 1. októbra 1992 z dôvodu preklúzie. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že nezaplatenie poistného po uplynutí lehoty v ktorom ho mohla odporkyňa vymáhať má za následok premlčanie pohľadávky, a nie jeho preklúziu.

Zo súdneho spisu a z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľovi bol od 30. novembra 2001 priznaný čiastočne invalidný dôchodok. V § 12 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) ktorý bol platný v čase vzniku nároku navrhovateľa na starobný dôchodok upravoval výpočet priemerného mesačného zárobku aj zistenie rozhodného obdobia pre tento výpočet. Priemerný mesačný zárobok bol vypočítaný ako mesačný priemer hrubých zárobkov, dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších rokoch v rozhodnom desaťročnom období, tu za obdobie rokov 1991-2000. Nepochybne bolo preukázané, že v tomto rozhodnom období nemal navrhovateľ dôchodkové poistenie zaplatené za obdobie, v ktorom pôsobil ako samostatne zárobkovo činná osoba (od 1. októbra 1989 do 1. októbra 1992), preto pri výpočte mesačného priemerného zárobku sa na tieto roky nedalo prihliadnuť. Odporkyňa musela vychádzať z priemerných mesačných zárobkov za roky 1986,1987,1988, do 1. októbra 1989 a 2000, lebo v rokoch od 2. októbra 1992-1999 bol navrhovateľ bez hrubých zárobkov.

Navrhovateľ listom z 23. septembra 2008 požiadal odporkyňu o prehodnotenie výšky invalidného dôchodku k 9. septembru 2008. Následne 2. októbra 2008 zaplatil nedoplatok na poistnom od 1. októbra 1989 do 1. októbra 1992.

Podľa § 8 ods. 4 zákona o sociálnom zabezpečení, ak poistné samostatne zárobkovo činnnej osoby nebolo zaplatené do dňa, od ktorého sa priznáva dôchodok, hodnotia sa tieto obdobia ako zamestnanie až odo dňa zaplataenia poistného.

Z uvedeného vyplýva, že odo dňa zaplataenia dlžného poistného navrhovateľom za obdobie od 1. októbra 1989 do 1. októbra 1992 sa nezohľadňuje len ako doba zamestnania pre účely nároku na dôchodkovú dávku (invalidný dôchodok) ale aj na určenie výšky tejto dávky. Odporkyňa postupovala v súlade so zákonným ustanovením, keď po zaplataení dlžného poistného za roky nachádzajúce sa v rozhodnom období kalendárnych rokov 1991 až 2000 vychádzala z priemerných hrubých zárobkov za roky 1989 1990, 1991, 1992 a rok 2000.

V konaní súdu prvého stupňa preto odvolací súd nezistil nedostatky, ktoré by mohli mať vplyv na jeho vecnú správnosť, lebo rozhodnutie odporkyne, ktoré súd prvého stupňa potvrdil, zodpovedalo zákonu.

Treba poznamenať, že navrhovateľ zrejme neuvážil vplyv zaplataenia dlžného poistného na výšku invalidného dôchodku, pretože za toto dlžné obdobie jeho priemerný hrubý zárobok bol nižší než priemerný hrubý zárobok z rokov predtým zohľadnených.

Skutočnosti, ktorými navrhovateľ v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu na zákonnosť rozhodnutia odporkyne nemajú žiadny právny význam. Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepredložil dôkazy, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľa nevyhovel a rozsudok Krajského súdu v Prešove ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyne žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľova